

УДК. 379. 85

Ковешніков Володимир Сергійович,
кандидат економічних наук, доцент

Національний університет харчових
технологій, м. Київ, Україна,
e-mail: vskoveshnikov@ukr.net

Петренко Юлія Вікторівна

Національний університет харчових
технологій, м. Київ, Україна

ІСТОРИЯ ГОТЕЛІВ МІСТА КИЄВА

Мета статті полягає у дослідженні історії та заснування готелів у місті Києві, а також факторів що впливали на розвиток туристичної інфраструктури.

Методика. Використано методи порівняння, експертних оцінок, аналізу, кореляції, обґрунтування та інші.

Результати. Описана історія перевтілень, з постійних дворів до фешенебельних готелів, виявлені нові ознаки та критерії оцінки якості надання готельних послуг.

Наукова новизна. Розкрита сутність поняття «готель» на етапі створення готельної справи та показані результати плину часу, розвитку технологій у туристичній галузі, що призвели до сучасних високих результатів в цій галузі.

Практична значимість. Історична хронологія подій та вплив основних факторів на розвиток готельної індустрії.

Ключові слова: готель, якість, соціально-культурний сервіс, туризм, туристична галузь, туристично-рекреаційна зона.

УДК. 379. 85

Ковешников Владимир Сергеевич,
кандидат экономических наук, доцент

Национальный университет пищевых
технологий, Киев, Украина,
e-mail: vskoveshnikov@ukr.net

Петренко Юлия Викторовна

Национальный университет пищевых
технологий, Киев, Украина

ИСТОРИЯ ОТЕЛЕЙ ГОРОДА КИЕВ

Цель статьи заключается в исследовании истории и основания отелей в городе Киев, а также о факторах, что влияли на развитие туристической инфраструктуры.

Методика. Используются методы сравнения, экспертных оценок, анализа, корреляции, обоснования и другие.

Результаты. Описана история метаморфоз, с постоянных дворов до фешенебельных гостиниц, определены новые особенности и критерии оценки качества технологии обслуживания.

Научная новизна. Раскрыта суть понятия «отель» на этапе создания гостиничного дела, а также, показаны результаты развития технологий и создания новых стандартов в туристической отрасли, которые привели к высокому уровню развития данной сферы.

Практическая значимость. Историческая хронология событий и влияние основных факторов на развитие гостиничной индустрии.

Ключевые слова: гостиница, качество, социально-культурный сервис, туризм, туристическая отрасль, туристско-рекреационная зона.

UDC 379. 85

Koveshnikov Vladimir Sergeevich,
Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor

National University of Food Technologies
Kyiv, Ukraine, e-
mail: vskoveshnikov@ukr.net

THE HISTORY OF KYIV HOTELS

The purpose of the article is to study the history and the establishment of hotels in the city of Kiev, as well as the factors that influenced the development of tourism infrastructure.

Methodology. The methods of comparison, expert evaluation, analysis, correlation, justification and others were used.

Results. The history of metamorphosis is described, from inns to fashionable hotels, new features and criteria for assessing the quality of service technology are identified.

Scientific novelty. The essence of the concept of "hotel" at the stage of creating a hotel business is revealed, as well as the results of the development of technologies and the creation of new standards in the tourism industry that have led to a high level of development of this area.

Practical significance. Historical chronology of events and the influence of the main factors on the development of the hotel industry.

Keywords: hotel, quality, social and cultural service, tourism, tourist industry, tourist and recreational zone.

Постановка проблеми. Актуальним питанням професійної підготовки фахівців туризму є засвоєння ними основ гостинності, її традицій, національних рис готельного обслуговування та іншого. Враховуючи, що готелі це головна складова туристичної інфраструктури, дуже важливим є вивчення накопиченого досвіду в цій сфері, а саме історичного досвіду готельного бізнесу.

Аналіз досліджень та публікацій з теми статті показує, що їх на даний час недостатньо, а змістовна частина не розкриває багатьох важливих питань. Про це свідчать наведені публікації, матеріали поточних видань та Інтернету [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7;].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В публікаціях, що були видані раніше, в достатній мірі не розглядалися витoki готельного обслуговування в Києві, особливості послуг готелів та вимоги до них. Не показаний вплив певного історичного періоду часу, не розкриті політичні, економічні, історичні та соціальні чинники впливу на розвиток готельної галузі, як складової частини туризму.

Формування цілей статті. Ціль статті полягає у дослідженні історії розвитку готельної справи на прикладі готелів м. Києва, виявленні факторів впливу на розвиток туристичної інфраструктури. Важливо показати результати впливу історичних подій на розвиток технологій в готельній справі, що сприяли створенню сучасних форм і методів туристичного обслуговування.

Виклад основного матеріалу. Готелі Києва, як і сам Київ, мають дуже давню історію. Київ – одне з найбільш стародавніх міст України. Його історія налічує понад півтори тисячі років. Київ це найважливіший центр раннього східноєвропейського християнства, де побудовані відомі храми такі як Києво-Печерська лавра, Михайлівський монастир, собор Святої Софії. Саме релігійне паломництво поклато початок історії

розвитку київських готелів. Незаможних мандрівників влаштовували на ніч в монастирях де для них створювалися спеціальні подвір'я (своєрідні готелі минулого). Часто можна було прожити кілька днів при монастирі безкоштовно, виконуючи лише невелику роботу, наприклад, наколоти дров, протопити грубу, допомогти при зборі врожаю. Тих же, хто звик подорожувати з розкішшю, запрошували в окремі, платні апартаменти (готелі), де навіть були слуги так звані молоді послушники.

Києво-Печерська лавра володіла одним із перших світських готелів міста. У центрі Печерська йому належала садиба по вулиці Московській, 30. У 1803-1805 роках тут, за проектом архітектора Андрія Меленського, був зведений двоповерховий будинок, в якому орендарі влаштували «Зелений готель» (або «Зелений трактир з номерами»). Назва закладу, ймовірно, пов'язано з зеленим кольором даху і зеленими кахельними печами. Цей готель у першій половині ХІХ століття вважався кращим у місті. У ньому проживало багато видатних особистостей: російський дипломат і драматург Олександр Грибоедов, український літератор Євген Гребінка, офіцери-декабристи. Спогади про цей готель залишилися і на сторінках художньої літератури. Тарас Шевченко, відвідавши «Зелений трактир», згадав його в повісті «Близнюки». Будівлю готелю розібрали ще в кінці позаминого століття.

Взагалі київські готелі першої третини ХІХ ст. можна перелічити на пальцях однієї руки. Згідно з архівними даними, на 1824 р. у місті було 10 трактирів, дві ресторації, одна харчевня, одна кав'ярня і лише два готелі: на Печерську («Зелена готель») і готель на Подолі.

У дореволюційному Києві готельні послуги динамічно розвивалися. Місцеві готелі відрізнялися за рівнем цін і сервісу і були конкурентноспроможними у порівнянні з найкращими готелями Європи.

Вважається, що перший у світі готель, в його сучасному розумінні, був заснований у Лондоні в 1774 р. В Києві були свої давні звичаї гостинності, невіддільні від особливостей історії міста. Піонерами цього бізнесу стали підприємливі ченці, які довгий час були найбільшими гравцями на цьому ринку.

Хто не чув крилатого вислову «Язик до Києва доведе». Як відомо, ця фраза належить мандрівним прочанам, які з різних країв йшли поклонитися святиням «матері міст руських». Тисячі паломників прагнули побувати в стародавніх святих місцях, таких як Києво-Печерська лавра і Михайлівський Золотоверхий монастир, де зберігалися знамениті чудотворні ікони, нетлінні моці та інші реліквії.

До теперішнього часу збереглися всі готельні будівлі Михайлівського Золотоверхого монастиря, що зводилися протягом півстоліття, з 1850-х до 1900-х рр. Сьогодні в корпусах, розташованих на Трьохсвятительській, 4, знаходяться різні установи: від БТІ до гуманітарних інститутів Національної академії наук. У Михайлівському готелі колись зупинялася українська письменниця Марко Вовчок. А якщо вірити спогадам ювеліра Арона Симановича, тут, на Михайлівському

подвір'ї, вперше познайомився з царською ріднею майбутній «злий геній» Російської монархії Григорій Распутін.

В середині позаминулого століття стародавній Київ рішуче розширив свої споконвічні кордони. Центр міста поступово перемістився на Хрещатик. Саме на початку вулиці Хрещатик у 1851 р. архітектор Олександр Беретті збудував на замовлення заможної української родини Гудим-Левковичів перший київський готель європейського зразка. Назву готелю дали відповідну: «Європейський». Протягом тривалого часу установою керував досвідчений француз Жермен Бретон. У цьому готелі зупинялися поет Федір Тютчев, вчений Ілля Мечников, діяч української культури Микола Костомаров. При «Європейському» був влаштований ресторан, який аж до початку ХХ ст. вважався найкращим в місті. Шкода, що досить міцний триповерховий корпус стародавнього готелю було розібрано в 1970-х рр. Замість нього звели будівлю київської філії музею Леніна (тепер Український дім).

На Хрещатику відкривалися й інші респектабельні готельні заклади. Скажімо, «Гранд-Готель» займав будівлю на Хрещатику, 22 (в 1870-х рр. спеціально для готелю надбудували третій поверх; будинок не зберігся). Довгий час ця будівля в класичному стилі належала професору університету святого Володимира, двічі міському голові Густаву Ейсману. У 1870 р. над двоповерховим будинком надбудували третій поверх і будівля перетворилася в готель, якому дали гучну назву «Гранд-Готель». Готель складався з 120 номерів, найдешевший з яких коштував 1 рубль 50 копійок на добу, а найдорожчий (люкс) - 30 рублів. Тут були окремі кабінети, просторий ресторан, а також вся сучасна атрибутика того часу: номери з телефоном, ванни, екіпажі, щоб їздити по місту, приймалися замовлення на сніданки, обіди та вечері, а вина подавалися з власного льоху. Тут зупинялися справжні VIP-гості того часу. Серед них були іспанський гранд-герцог Монпансьє і бразильський імператор дон Педро II (цей допитливий монарх, подорожуючи по містах Європи, в 1876 р. побував в Києві інкогніто, під ім'ям графа д'Алькантара). З 1936 по 1939 рр. будівля готелю піддалася реконструкції. З триповерхового вона перетворилася в п'ятиповерховий, але назва збереглася колишньою. А всього через 2 роки (у вересні 1941 року) будівля готелю згоріло. Після того як Київ звільнили, а Хрещатик реконструювали, «Гранд-Готель» вирішили не відновлювати. В даний момент на його місці знаходиться Главпочтамт. Далі на центральній магістралі можна було побачити назви готелів «Франція», «Англія», «Кане» (за прізвищем власника Жана-Батиста Кане), «Бель-Вю» («Прекрасний вид»), «Національна». Не менше їх було і на сусідніх вулицях.

Найкращим в Києві наприкінці ХІХ ст. вважався готель «Континенталь» - зразок вишуканої забудови, що виникла поблизу Хрещатика на місці колишньої садиби професора медицини Федора Мерінга. Чотириповерховий корпус на Миколаївській, 5 (тепер вулиця Архітектора Городецького), з усією обстановкою обійшовся майже в

мільйон рублів, збудували архітектори Георгій Шлейфер, Едуард Братман і Владислав Городецький. Реклама запевняла: "Готель «Континенталь» за розташуванням приміщень, зручностей і краси обробки змагається з кращими готелями Європи!".

В середині будівлі розташовувались сто номерів, великий ресторанный зал, зимовий сад, розкішні кабінети, більярдні, загальний салон в два світла з чотирма читальнями, два електричних ліфти - пасажирський і багажний, комори для зберігання багажу та дорогоцінних речей, ванні кімнати і літній сад зі світловим фонтаном. В готелі було влаштовано парове опалення, вентиляція, електричне освітлення і по всій будівлі проведена гаряча вода. На початку ХХ століття Континенталь належав спеціально організованому акціонерному товариству, його керуючим був відомий фахівець Шарль Лянчи. Тут зупинялися знаменитості: співаки Федір Шаляпін і Леонід Собінов, артисти Віра Комисаржевська і Всеволод Мейєрхольд, поети Костянтин Бальмонт і Осип Мандельштам, кінозірка Макс Ліндер, шахіст Михайло Чигорін. У 1898 році чотири апартаменти готеля займав сам Сеїд-Абдул-Ахат-хан, емір Бухарський. На жаль, від колишньої розкоші мало що залишилося: у 1941-му готель (разом з нацистським штабом) підірвали радянські диверсанти. Зараз в будівлі, відновленій після війни, діє Музична академія.

В 1880 р. в центрі Києва під керівництвом відомого архітектора Александра Шиле був побудований готель «Прага». З самого початку готель носився зовсім іншу назву. В той час він належав його дружині Ільїнській Анастасії і мала незвичну назву «Номери Ільїнської». У 1901 році власник готелю змінюється, а разом з ним помінялася і назва. Новим володарем став чеський відомий громадський діяч Вацлав Вондрак, який дав готелю назву «Прага».

Вже через 10 років готель «Прага» нараховував не три поверхи, як було задумано з самого початку, а цілих шість (це неважко помітити, якщо добре придивитися до будинку: різниця в обробці фасаду добре видна), а на верхньому поверсі була побудована тераса для літнього ресторану з великими вікнами. В готелі «Прага» зупинявся чеський письменник Ярослав Гашек, Симон Петлюра, художник В. Васнецов.

В радянські роки готель «Прага» кілька разів перейменовувався і носив назви «Красний Київ», «Київ», «Театральний», «Санкт-Петербург». В даний момент будівля хоч і знаходиться під охороною, але закрита, не використовується і виставлена на продаж.

У 1898 р. купець Голомбек придбав двоповерховий маєток у генерала Вороновича, який здавав тут номери під назвою «Метрополь». Голомбеку два поверхи виявилось мало, він надбудував ще два і 1 листопада 1900 року відкрив готель під назвою «Франсуа». Готель налічував 36 великих номери, облаштованих за зразком закордонних готелів, був електрофікованим, мав помірні ціни на номери і приносив своєму власнику досить непоганий дохід. Під дахом «Франсуа» в 1919 р. розмістився театр «Арлекін», що користується популярністю серед жителів столиці і

туристів. З відомих осіб, пов'язаних з готелем, варто відзначити Михайла Булгакова, який любив відвідувати однойменну кав'ярню-кондитерську і за чашкою чаю милуватися видами Києва.

Готельна справа в Києві неухильно розширювалася. До 1912 р. в довідниках міста можна було знайти відомості про 95 готелях, не рахуючи півсотні адрес мебльованих кімнат - дешевих найманих приміщень для місцевих і приїжджих громадян малого достатку.

Готельна галузь приваблювала високою рентабельністю. І справді, діапазон цін в пристойних готелях коливався від 75 копійок до 15 рублів на добу. Іншими словами, навіть скромний однокімнатний номерок міг принести до 300 рублів в рік, а в дохідних будинках за ті ж гроші здавалася ціла трикімнатна квартира. Але тільки потрібно було, щоб номер увесь час хтось займав. І заради цього власники готелів старалися щосили.

Кажуть, що театр починається з вішалки. А київські готелі починалися з вокзалу. Кращі готелі міста враховували розклад залізниць і надсилали до прибуття поїздів спеціальні екіпажі. Це, природно, приваблювало респектабельних гостей.

Якщо ж приїжджий шукав варіант скромніше, йому доводилося користуватися послугами візника. Але той, в свою чергу, міг наполегливо радити сідокові в якому готелі зупинитися. З цього приводу путівник по Києву видання С. Богуславського застерігав «Необхідно сказати, що взагалі ні в якому разі не можна покладатися на слова візників, що рекомендують той чи інший готель. Вони знаходяться в змові з утримувачами деяких готелів і отримують премію за кожного доставленого пасажера».

У багатьох готелях міста були свої способи залучення клієнтів. Скажімо, готель «Ермітаж» на Фундуклеївській, 26 (тепер вул. Богдана Хмельницького) міг похвалитися близькістю до театрів. Недарма саме тут зупинялися особи, які приїжджали для участі в літературному вечорі в приміщенні Київської опери, знамениті поети Андрій Білий і Олександр Блок. Маленький затишний готель «Давня Русь» на розі вулиць Володимирської та Софійської приваблював не тільки видом з вікон на Святу Софію, а й рестораном з різноманітною кухнею: одних тільки українських борщів тут було 11 видів. А в 1913 році чех В'ячеслав Вондрака, надбудувавши триповерховий будинок на Володимирській, 36 ще трьома поверхами, відкрив в ньому готель «Прага», а на даху розмістив річний ресторан, з майданчика якого відкривався приголомшливий вид. Після цього реклама стверджувала: «Той, хто не милувався панорамою міста з тераси готелю «Прага», - не бачив Києва». Звісно, на цьому майданчику побував і чеський письменник Ярослав Гашек, автор знаменитого Швейка, який, здавшись в російський полон під час світової війни, не один місяць жив в «Празі».

Різні категорії гостей міста поступово визначилися в своїх уподобаннях. У готелів склалися стійкі репутації. І навіть в путівниках писали: якщо ви багатий бізнесмен або знаменитий артист - ласкаво

просимо в Континенталь, якщо іноземець - в Гранд-Готель, якщо поміщик або провінційний чиновник - в Європейську або готель Гладинюка на Фундуклеївській, якщо маловідомий актор - в Пале-Рояль на Басейній або Національній, якщо заводський службовець - в Саксонську на Хрещатицькому провулку (тепер пров. Шевченка). А якщо з грошима у вас сутужно - біля вокзалу або на Подолі біля річкового порту знайдуться дешеві заклади, ось тільки бруднуваті, та й зручності не бозна які ...

Стрімкий розвиток цивілізації накладало свій відбиток і на утримання готелів. Рівень обслуговування, який вважався цілком прийнятним в кінці XIX ст., з початком нового століття здався вже застарілим.

У 1912 р. сімейство готелів Києва отримало солідне поповнення. На розі Бібіковського бульвару (тепер бульвар Шевченка) і Пушкінської вулиці відкрився готель «Палас-Готель» - найбільший в місті. Його високий, монументальний корпус вміщував відразу 150 кімнат для гостей.

Незабаром після цього популярна газета «Київська думка» помістила ґрунтовний рекламний текст. У ньому власник Палас-Готелю, австрієць Яків Целлермайер, виклав своє кредо. Він висміяв готелі, облаштовані по-старому: «Невелика кімната, недостатньо провітрювана, з вікнами, що виходять в стіну іншого будинку, плюшеві меблі, витертий килим, зайві ковдри, обірвані штори, покриті шаром пилу, низьке і коротке ліжко, великий умивальник з комічно маленьким посудом для води, на стінах всілякі копії картин олійними фарбами і, нарешті, як прикраса - диван сумнівної вишуканості, на якому дуже зручно може лежати людина тільки з відрізними ногами – усе це давно повинно бути назавжди усунено». Зовсім інше обслуговування обіцяв Целлермайер гостям його закладу, які мали право очікувати «не відображення оманливої розкоші, а пристойну і дійсну матеріальність, як стільці, на яких можна було б із задоволенням сидіти. Ліжко, на якому всі суглоби вашого тіла могли б спокійно відпочивати, повітря, світла і води в достатку, дійсної чистоти і тих практичних зручностей і нововведень, які дала сучасна техніка».

Серед конкретних переваг Палас-Готелю були перераховані центральне опалення, електричне освітлення, телефони, умивальники з постійною гарячою і холодною артезіанською водою, ванни, пиловсмоктувачі, читальна і кореспондентська зали, цілодобові підйомні машини, що надаються гостям, автомобілі і екіпажі, і навіть запропоновані в безкоштовне користування біноклі для театру, парасольки під час дощу, папір, конверти, відкриті листи для кореспонденції і т. п. Ось що вкладалося в ті часи в поняття сучасного сервісу.

Зміст готельних закладів в старому Києві було можливим тільки за умови виконання відповідних нормативів, розроблених міською управою. «Батьки міста» ретельно стежили за їх виконанням. У разі надходження скарг на обслуговування в готелях, представники міської влади разом з чинами поліції могли перевірити стан справ на місці. Якщо у будь-якому готелі виявляли порушення, власник мав негайно їх усунути і платив

неабиякий штраф. У найбільш кричущих випадках дозвіл на відкриття закладу анулювали. Про подібні приклади повідомляла міська хроніка - для науки іншим порушникам.

З фіскальної точки зору, усі готелі були торговими підприємствами, а їх власники платили спеціальний промисловий податок. Розмір цього податку, введеного по всій Російській імперії, залежав від класу міста, в якому знаходився заклад, і від розряду закладу відповідно його прибутковості. Київ був віднесений до міст I класу. При цьому до I розряду належали підприємства з річним прибутком понад 20 тис. рублів, до II-го - від 5 тис. до 20 тис. рублів, до III-го - від 1 тис. до 5 тис. рублів, до IV-го - нижче 1 тис. рублів. Ставка основного промислового податку становила за розрядами відповідно 500, 125, 25 і 10 рублів на рік; на чистий прибуток нараховувався ще додатковий податок. Ну, а власники будинків в яких знаходилися готелі, платили окремі податки на нерухомість.

За даними перепису населення 1897 року, в готельно-ресторанному сервісі Києва було зайнято 1 310 чоловіків і 594 жінок - разом 1904 киянина. На їх родинному утриманні перебувало ще 1784 особи. Таким чином, ця професія безпосередньо годувала 1,25% міського населення, яке складало тоді 247 723 особи.

Варто привести частину спеціальної постанови Київської міської Думи від 12-14 січня 1899 р. «Про готелі і мебльовані кімнати»: "Всі приміщення готелів і мебльованих кімнат, що призначені як для загальних потреб (зали, їдальні і буфети), так і для номерів, повинні бути сухі, світлі і теплі і не менше чотирьох аршин у висоту; всі вони повинні бути забезпечені вентиляційними пристроями і можуть бути розташовані виключно в надземних поверхах, а не в підвальних. Коридори готелів і мебльованих кімнат повинні бути теплі, світлі, не менше двох аршин ширини (1 аршин дорівнює 0,71 м.). В коридорах не повинні знаходитись ні постільні, ні буфетні приладдя; вони не повинні служити місцем зберігання самоварів, скринь, білизни та інших сторонніх предметів.

Кожен поверх повинен мати теплий ватер-клозет з вентиляцією і з відділеннями для чоловіків і жінок. У готелях і мебльованих кімнатах повинна бути дотримувана бездоганна чистота і охайність. Після кожного постояльца що виїхав звільнена кімната повинна бути очищена і провітрена. Утримувачам готелів і мебльованих кімнат ставиться в обов'язок стежити за тим, щоб прислуга була завжди твереза, охайна, ставилася завбачливо до публіки і не була одержима заразними хворобами.

Біля входу в готель завжди повинен знаходитися черговий. З сутінків і до повного світанку головний вхід, коридори, сходи, під'їзд і клозети повинні освітлюватися. Імена осіб, що живуть в готелях і мебльованих кімнатах, повинні бути виставлені на дошці при вході в готель. Номери на таблиці, проти яких прізвищ не позначено, повинні відчинятися негайно на вимогу поліції".

Перший в історії готелів Києва міжнародний скандал який пов'язаний з готелем «Росія», що знаходився на Хрещатицькій площі

(тепер Майдан Незалежності) і був заснований в 1830 р. Саме тут літом 1866 р. зупинився знаменитий чорношкірий актор-трагік з Великої Британії Айра Олдрідж, який гастролював у нашому місті. Одного разу, повернувшись після спектаклю в свій номер, він раптом помітив, що з його валізи зникла скринька з грошима і коштовностями. Поліція провела ретельне розслідування, але сліди злочинців знайдені не були. В серцях Олдрідж поскаржився генерал-губернатору Олександрю Безаку: «У готелі «Росія», як я чув, неодноразово траплялися вже покражі, а господар все-таки залишається при своїй прислузі, з чого можна зробити висновок, що сам господар зі своїми служителями і є шахраями».

В середині ХІХ ст. в Києві стали з'являтися стандартні готелі з традиційним переліком послуг. Перший з них носив назву «Європейський». Цей готель знаходився на самому початку вулиці Хрещатик, в триповерховій будівлі, і керуючим тут довгий час працював француз Жермен Бретон. Під його керівництвом «Європейський» став готелем досить високого класу: затишні номери, відмінна кухня, вишкочена прислуга приваблювали сюди найвідоміших відвідувачів: І. Мечникова, Ф. Тютчева, М. Костомарова. На жаль, будівля готелю не збереглася: замість нього в 1970-х рр. ХХ ст. була побудована філія музею В. І. Леніна.

За радянських часів в Києві будувалися переважно великі готелі - багатоповерхові будівлі зі скла і бетону, покликані вмістити якомога більше відвідувачів. Близько Голосіївського парку, популярного місця відпочинку киян, височить готель «Мир». Він розмістився в двох корпусах: перший був побудований в 1964 р., другий - в 1978 р. Сьогодні «Мир» - це 300 затишних номерів, де можуть розміститися 466 гостей столиці. Особливістю готелю «Мир» є той факт, що його адміністрація приділяє велику увагу своєчасному ремонту і реконструкції номерів, тому всі вони знаходяться в хорошому стані. Ще більшу кількість гостей може вмістити готель «Русь» - 832 (3 зірки). Він відрізняється чудовим розташуванням - недалеко від головної вулиці Києва, Хрещатику. Тому готель «Русь» часто вибирають і бізнесмени, і туристи, і вчені.

Сучасний, побудований в 1990 р. комплекс «Президент Готель» (4 зірки) розташований недалеко від площі Незалежності. Поруч з ним - СК «Олімпійський», Палац Спорту, а також київська центральна синагога.

На сьогодні в Києві більше 400 готелів різного рівня відкриті для гостей міста. Всі вони мають свою неповторну історію. Автори вважають для прикладу привести історію двох відомих готелів. Урочисте відкриття Готелю "Україна" (колишня "Москва") відбувся 28 вересня 1961 року.

Перше в Києві висотна споруда була зведена за проектом авторського колективу архітекторів Добровольського А.В. (Керівник), Приймака Б.І., Созанського В.А., Мілецького А.М., Косенка А.Я. ; інженерів-конструкторів Печенова О.М. і Ліновіч Л.Є.

Готель був побудований в центральній частині Києва і розташована на історичній території, здавна відомої як Іванівський шлях. Вулиця була

прокладена в ХІХ ст. і спочатку вона отримала назву Іванівська, потім - Бегичевский, в честь генерала Бегичева, у якого була тут величезна за площею садиба.

У 1842 р. вулиця отримала назву Інститутська в зв'язку з побудованим тут в 1836-1842 рр. Інститутом шляхетних дівчат, який через свою соціальної та архітектурної значимості був істотним явищем в житті Києва. Нинішню назву споруди - "Жовтневий палац".

У першій половині ХІХ ст. майже весь пагорб, на якому зараз стоїть Готель, займала садиба архітектора Беретті, яка після його смерті була поділена між спадкоємцями, а ще пізніше продана іншим людям. Вулиця Інститутська у другій половині ХІХ ст. - на початку ХХ ст. інтенсивно забудовується. Земельні ділянки в цій частині міста стають одними з найдорожчих в Києві.

У 1912 р. на цьому місці стояв перший в одноповерховому Києві висотний будинок. На власній земельній ділянці відомий київський будівельний підрядник Лев Борисович Гінзбург побудував 11-поверховий будинок, який відразу ж отримав серед киян назву "Хмарочос Гінзбурга". У цьому прибутковому будинку розмістилися 94 великі квартири і магазини на першому поверсі. Разом з усією центральною частиною міста вони були зруйновані у вересні 1941 року під час Великої вітчизняної війни. У післявоєнний період почалася відновлення, а точніше - створення нового Хрещатика. Відповідно до проекту забудови вулицю розширили майже на 100 метрів. Одночасно почалася забудова вулиці багатоповерховими житловими і адміністративними спорудами, серед яких планувалося і будівництво готелю. Так, в 1953 р. вийшла постанова Ради Міністрів СРСР, згідно якого почалися проектні роботи на будівництво по вул. Хрещатик багатоповерхового готелю. З моменту відкриття послугами Готелі користувалися і користуються сотні тисяч гостей Києва. Тут часто зупиняються впливові політики, видатні спортсмени, відомі бізнесмени, актори, космонавти, естрадні зірки, дипломати, музиканти та художники України і зарубіжних країн.

Не менш цікава історія готеля Прем'єр Палас. Свою історію готель Прем'єр Палац починає в кінці ХІХ ст. Саме тоді будівельний підрядник, купець першої гільдії Лев Борисович Гинсбург придбав садибу, на місці якої був побудований готель.

Готель Прем'єр Палас складається з двох, розташованих по сусідству будівель. Будівництво їх здійснювалося в період з 1908 по 1911 рр. Одна з будівель виконувало функцію прибуткового будинку. У ньому розмістилося 45 упорядкованих квартир. У будинку був ліфт, центральне опалення, водопровід з гарячою і холодною водою, електричне освітлення, газові плити та ватерклозети. При обробці сходів використовувався мармур і граніт. Зовні будівля була багато декорована в стилі модерн (ар нуво).

Друга будівля була такою великою, що закінчення його будівництва не пройшло непоміченим для київської преси, яка повідомила про нього,

як про найвидатнішого подію будівельного сезону. Основну частину будівлі займав готель Palast-Hotel. Перших постояльців новий готель Києва прийняла в 1912 р. Всього в ній було 120 номерів, які склалися з 150 кімнат. На службу гостям були поставлені всі найсучасніші досягнення прогресу. Для водопостачання номерів використовувалася артезіанська вода, щоб забезпечити ідеальну чистоту були влаштовані пиловсмоктувачі. У дворі готелю Палас розмістився величезний ресторан на 1000 осіб. Перший поверх будівлі займали льохи і льодовики - саме таким чином зберігали продукти в той час. З приходом радянської влади обидві будівлі були націоналізовані. Частина приміщень використовувалася як житлові квартири, частина була віддана комунальному готелю, в цій частині розмістилися установи культури УРСР. Сам готель був перейменована в готель Україна. Під час Великої вітчизняної війни будівлі значно постраждали від пожежі.

Перша реконструкція готелю Прем'єр Палас була проведена у післявоєнні роки. Після відкриття оновленого готеля його постояльцями в різний час були: Любов Орлова, Віра Марецька, Олександр Вертинський, Володимир Висоцький, художник Павло Корін. На честь деяких знаменитих постояльців в готелі Прем'єр Палас названі номери. На рубежі ХХ і ХХІ ст. була здійснена друга реконструкція будівель готелю Прем'єр Палас. Тоді ж прийняли рішення про повернення історичної назви цьому готелю Києва. Зараз Прем'єр Палац - перший п'ятизірковий готель Києва, який відповідає найсучаснішим стандартам готельної справи.

Висновки. Існує відоме висловлення "Без знання минулого немає майбутнього". Це в повній мірі відноситься і до готельного господарства, традицій гостинності, національних характерних рис готельного обслуговування та іншого. Відомо також, що готелі це головна складова туристичної інфраструктури. Тому багаторічний досвід розвитку готельної справи, що був накопичений в цій сфері, безумовно буде сприяти покращенню форм та методів обслуговування туристів.

Список використаних джерел:

1. Виникнення готельної індустрії - http://www.hotelnews.ru/99/articles/hotel_industry.html – 2013р.
2. Иванов К.А. Средневековое місто і його мешканці - СПб: 1900.
3. Історія готельного господарства - <http://dvorik.com.ua/55-gostinica-opredelimsya-v-terminax.html>
4. Історія розвитку готельного бізнесу - <http://turgostinica.ru/gostinichniy-biznes-i-ego-razvitiye-v-sovremennich-us/>
5. Медлік С. Готельний бізнес: Підручник для студентів вузів. - М.: Изд-во Юніті, 2005.
6. «Про розвиток готельних послуг» - <http://toursalon.ru/pgroup-about-вид>.
7. Готелі. Історія виникнення - <http://www.sdmhotel.ru/history.html>

Список использованных источников:

1. Возникновение гостиничной индустрии - http://www.hotelnews.ru/99/articles/hotel_industry.htm
2. Иванов К.А. Средневековый город и его жители - СПб: 1900.

3. История гостиничного хозяйства - <http://dvorik.com.ua/55-gostinica-opredelimsya-v-terminax.html>
4. История развития гостиничного бизнеса - <http://turgostinica.ru/gostinichniy-biznes-i-ego-razvitie-v-sovremennich-us/>
5. Медлик С. Гостиничный бизнес: Учебник для студентов вузов. - М.: Изд-во Юнити, 2005.
6. О развитии гостиничных услуг - <http://toursalon.ru/pgroup-about.php?id=2>
7. Гостиницы. История возникновения - <http://www.sdmhotel.ru/history.htm>

References:

1. The emergence of the hotel industry - http://www.hotelnews.ru/99/articles/hotel_industry.htm
2. Ivanov K.A. Medieval city and its inhabitants - St. Petersburg: 1900.
3. The history of the hotel industry - <http://dvorik.com.ua/55-gostinica-opredelimsya-v-terminax.html>
4. The history of hotel business development - <http://turgostinica.ru/gostinichniy-biznes-i-ego-razvitie-v-sovremennich-us/>
5. Medlice S. Hospitality business: A textbook for university students. - M.: Unity Publishing House, 2005.
6. About the development of hotel services - <http://toursalon.ru/pgroup-about.php?id=2>
7. Hotels History of occurrence - <http://www.sdmhotel.ru/history.htm>